

Sygn. akt V Cz 505/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2014r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie V Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Simoni /spr./

Sędziowie: SSO Małgorzata Mazur

SSO Iwona Szczypiór

Protokolant: asyst. sędz. Karolina Dusza-Rzepka

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku J. J.

z udziałem A. J.

o dział spadku po H. J.

w przedmiocie skargi uczestnika A. J. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 1 lipca 2010r., sygn. akt I Ns 243/10

po rozpoznaniu zażalenia wnioskodawcy J. J. na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 30 października 2013r. sygn. akt I Ns (...)

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

W sprawie ze skargi A. J. o wznowienie postępowania w sprawie I Ns (...) zakończonej prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 1 lipca 2010r., Sąd Rejonowy w Rzeszowie postanowieniem z dnia 30 października 2013r., sygn. akt I Ns(...), udzielił zabezpieczenia roszczenia skarżącego poprzez zawieszenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rzeszowie S. R. sygn. akt Km (...) – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia Sąd I instancji wskazał, że wnioskodawca uprawdopodobnił zasadność podważenia objętej prawomocnym orzeczeniem zasądzonej na rzecz J. J. kwoty tytułem spłaty wobec toczącego się postępowania karnego, a zatem jego roszczenie o wznowienie postępowania o dział spadku jawi się jako prawdopodobne. Zdaniem Sądu Rejonowego nie budzi również wątpliwości, że wnioskodawca wykazał po swojej stronie także interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, albowiem dalsze prowadzenie w stosunku do niego egzekucji gdyby się okazało na dalszym etapie postępowania co do kwoty nienależnej J. J. naraziłoby go niewątpliwie na nieuzasadnioną stratę i obciążyło ponad potrzebę.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył wnioskodawca J. J., zaskarżając je w całości i domagając się jego uchylenia. Zaskarżonemu orzeczeniu wnioskodawca zarzucił naruszenie:

- art. 233 k.p.c. w zw. z art. 736 § 1 pkt 2 i § 2 k.p.c. w zakresie oceny materiału dowodowego, poprzez oparcie się przez Sąd jedynie na oświadczeniach uczestnika bez uwzględnienia stanu faktycznego, co jest niewątpliwie działaniem uchybiającym zasadom logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego mając na uwadze okoliczności faktyczne sprawy,

- art. 730¹ § 2 k.p.c. w sytuacji, gdy mając na uwadze okoliczności faktyczne sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie.

W uzupełnieniu zażalenia wnioskodawca przedłożył wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 30 stycznia 2014r., sygn. akt II Aka (...), w którym Sąd Apelacyjny uznał, że J. J. nie doprowadził do niekorzystnego rozporządzenia mieniem A. J. w kwocie 262.666,66 zł, stanowiącym mienie znacznej wartości, poprzez wprowadzenie Sądu Rejonowego w Rzeszowie w postępowaniu o dział spadku po H. J., sygn. akt I Ns (...) w błąd co do istnienia pomiędzy A. J. i J. J. rozliczeń dotyczących podziału spadku po H. J. tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

W skardze o wznowienie postępowania o dział spadku po H. J. uczestnik A. J. wskazywał, że „Sąd orzekający nie posiadał wszystkich istotnych informacji w sprawie dotyczących spłat dokonanych na rzecz J. J., w szczególności z uwagi na fakt, że uczestnik nie otrzymywał korespondencji z Sądu”. Dalej wskazywał, że ojciec uczestnika i wnioskodawcy S. J. spłacił J. J. w zakresie, w jakim przysługiwał mu udział w majątku spadkowym po matce, niemniej jednak uczestnik nie posiadał dowodu na potwierdzenie tego faktu. Dopiero w listopadzie 2011r. żona uczestnika podczas robienia porządków w piwnicy domu znalazła pełnomocnictwo z dnia 15 grudnia 1995r., z którego wynika, że S. J. został upoważniony przez J. J. do sprzedaży darowizny jego udziału w spadku po matce oraz uporządkowania wszelkich spraw prawnych związanych z nabyciem spadku zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie, sygn. akt I Ns (...) oraz podejmowania czynności, jakie uzna za celowe i konieczne. Wraz ze skargą o wznowienie postępowania uczestnik przedłożył pełnomocnictwo notarialne z dnia 15 grudnia 1995r. sporządzone przed notariuszem M. R. (k. 10). Ponadto w skardze o wznowienie postępowania A. J. podniósł, że istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia przez J. J. przestępstwa doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem uczestnika A. J. w wysokości 262.666,66 zł poprzez zatajenie prawdy w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie sygn. akt I Ns (...) co do dokonanych rozliczeń (spłat) między spadkobiercami tj. A. J. i J. J. w szczególności oświadczenia z dnia 10 marca 2001r. i spłat dokonanych w okresie od czerwca 2001r. do listopada 2003r. i w związku z tym podstępne uzyskania postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 1 lipca 2010r. sygn. akt I Ns (...) zasądzającego od A. J. na rzecz J. J. spłatę w wysokości 262.666,66 zł.

Podstawy wznowienia postępowania prawomocnie zakończonego zostały wskazane w art. 401 k.p.c., art. 401¹ k.p.c., art. 403 k.p.c.

Zgodnie z art. 401 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania z powodu nieważności: 1) jeżeli w składzie sądu uczestniczyła osoba nieuprawniona albo jeżeli orzekał sędzia wyłączony z mocy ustawy, a strona przed uprawomocnieniem się wyroku nie mogła domagać się wyłączenia; 2) jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej albo nie była należycie reprezentowana bądź jeżeli wskutek naruszenia przepisów prawa była pozbawiona możliwości działania; nie można jednak żądać wznowienia, jeżeli przed uprawomocnieniem się wyroku niemożność działania ustała lub brak reprezentacji był podniesiony w drodze zarzutu albo strona potwierdziła dokonane czynności procesowe.

Zgodnie z art. Art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Stosownie do art. 403 § 1 k.p.c. można żądać wznowienia na tej podstawie, że: 1) wyrok został oparty na dokumencie podrobionym lub przerobionym albo na skazującym wyroku karnym, następnie uchylonym; 2) wyrok został uzyskany za pomocą przestępstwa. W/w przepis w § 2 stanowi, że można również żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym; termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji - od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy.

W ocenie Sądu Okręgowego uczestnik A. J.w sposób wystarczający uwiarygodnił, że w przedmiotowej sprawie zaistniała podstawa wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. – doszło do późniejszego wykrycia przez uczestnika A. J.takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. W listopadzie 2011r. żona uczestnika odnalazła pełnomocnictwo notarialne z dnia 15 grudnia 1995r., z którego wynika, że J. J.udzielił pełnomocnictwa swojemu ojcu S. J.i upoważnił go do sprzedaży, darowizny jego udziału w nieruchomościach pozostałych po matce śp. H. J., uporządkowania wszelkich spraw prawnych związanych z nabyciem spadku zgodnie z zapadłym już postanowieniem Sądu Rejonowego w Rzeszowie sygn. akt I Ns (...), występowania przed wszelkimi władzami, sądami, i urzędami i podejmowania czynności, jakie pełnomocnik uzna za celowe i konieczne. Ten środek dowodowy - w kontekście treści testamentu notarialnego z dnia 21 lutego 2001r. sporządzonego przez S. J.oraz twierdzeń uczestnika odnośnie rozliczeń pomiędzy nim a bratem – mógłby mieć wpływ na wynik sprawy I Ns (...). Należy zaznaczyć, że uprawdopodobnienie roszczenia w postępowaniu zabezpieczającym, przy uwzględnieniu treści art. 243 k.p.c., oznacza, że uprawniony przedstawi i należycie uzasadni twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzonego roszczenia. Uprawdopodobnienie dotyczy przy tym dwóch aspektów, bowiem odnosi się ono zarówno do okoliczności faktycznych, na których opiera się roszczenie i które powinny być przedstawione, a ich istnienie prawdopodobne w świetle dowodów oferowanych przez uprawnionego, jak i do podstawy prawnej roszczenia, które powinno być również prawdopodobne. Należy przyjąć, że roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli istnieje szansa na jego istnienie. Niewątpliwie ów wniosek może się w ostatecznym rezultacie okazać fałszywy w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego. To jednak nie ma wpływu na ocenę zasadności udzielenia zabezpieczenia, gdyż istotą postępowania zabezpieczającego jest to, że sąd dokonuje jedynie pobieżnej analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego niekoniecznie odpowiadającego wymogom stawianym dowodom przeprowadzanym w toku procesu (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 stycznia 2014r., V ACz 1061/13, LEX nr 1428110).

Wstępna analiza złożonej przez uczestnika skargi o wznowienie postępowania pozwala uznać, że uczestnik przedstawił i należycie uzasadnił twierdzenia, które stanowią podstawę dochodzenia wznowienia postępowania w sprawie o dział spadku po H. J.. Powyższe nie oznacza jednak, że w ostatecznym rezultacie - w świetle głębszej analizy stanu faktycznego i prawnego dokonanej przez Sąd I instancji - wniosek ten nie może się w ostatecznym rezultacie okazać fałszywy.

Na gruncie przepisów zawartych w art. 730 i n. k.p.c., celem udzielenia zabezpieczenia jest zwiększenie skuteczności postępowania cywilnego poprzez zapewnienie, że pomimo upływu czasu koniecznego dla rozstrzygnięcia sprawy możliwym będzie osiągnięcie zamierzonych przez stronę celów tego postępowania. W tym też szeroko pojmowanym zakresie dokonywać należy oceny łącznego zaistnienia przesłanek określonych w art. 730¹ § 1 k.p.c., a warunkujących udzielenie zabezpieczenia w postaci uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, zdefiniowanego w § 2 cytowanego przepisu. Wbrew zarzutowi wnioskodawcy słusznie przyjął Sąd I instancji, że

uprawdopodobniony został interes prawny uczestnika w uzyskaniu zabezpieczenia. Dalsze prowadzenie w stosunku do uczestnika postępowania egzekucyjnego, w sytuacji, gdyby okazało się, że egzekucja dotyczy roszczenia, które wnioskodawcy jednak nie przysługuje, mogłoby poważnie utrudnić wykonanie orzeczenia mogącego zapaść w wyniku ewentualnego wznowienia postępowania w sprawie I Ns (...).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, działając w oparciu o art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., oddalił zażalenie wnioskodawcy.

ZARZĄDZENIE

- (...)

- (...)

(...)